

7.97x32.51	1	עמוד 3	ידיעות אחרונות - כותרת	01/11/2021	79296138-5
עד - ראש המכון למדיניות ואסטרטגיה בהבינתחומי הרצלי - 84260					

עמוס גרעד

לצלול לאמת

ועדת חקירה ממלכתית לרכש כלי השיט הכרחית לביטחון ישראל

ש להודות לשר הביטחון בני גנץ שהחליט להגיש לאישור הממשלה, יחד עם שר המשפטים, הצעת החלטה להקמת ועדת חקירה ממלכתית לחקר סוגיית כלי השיט שנרכשו מגרמניה.

עינינו נשואות עכשיו לראש הממשלה, שבסמכותו הבלעדית להע-

ביר את ההחלטה לאישור הממשלה, ובכך להניע תהליך שייתן מענה לאחר האירועים החמורים ביותר בתולדות הביטחון של מדינת ישראל מאז הקמתה.

במה דברים אמורים? צה"ל פועל על פי מסגרת תקציבית בהתאם לסדרי עדיפויות שבהמלצתו לדרג המדיני. סדרי העדיפויות חייבים להיות מדויקים ולא פשר התעצמות נכונה של צה"ל אל מול אתגרי הביטחון העתידיים. במילים פשוטות: ישראל עומדת בפני איום הולך ומתעצם מצד איראן ושלוחותיה. התעצמות זו עלולה להסתיים בהחלטה לתקוף את ישראל, כולל תשתיות אזרחיות ומרכזי אוכלוסין, ולאליץ אותה להגיב צבאית בצורה משמעותית ביותר.

מערכה עתידית תחייב הכרעה ברורה ברמות עימות רביזירתי חסר תקדים. מי יכריע עימות כזה? ובכן, הכי דור יהיה בידי חיל האוויר, וכוחות יבשה ומודיעין מעורבים. לחיל הים הישראלי תפקיד משני יחסית, ובהתאם, נדרשת הקצאת משאבים לחיזוקו שהיא פרופורציונלית לתפקידו במערכה עתידית כוללת.

החלטה להצטייד בתשע צוללות ובארבע ספינות קרב, אשר נקראות ספינות מגן, שעלותן מיליארדים רבים, חייבת לבוא על חשבון ההתעצמות ההכרחית של צה"ל באותם מרכיבי עוצמה שיש בהם כדי להכריע מלחמה. השאלה המרכזית העומדת בפני המדינה היא כיצד התקבלו החלטות אלו.

בצה"ל מקובל תהליך מסודר ומורכב של דיון בין הזרועות, כאשר אגף התכנון מתכלל את הדרישות השונות בהשוואה למשאבים העומדים לרשות המדינה. בסיומו של התהליך, הרמטכ"ל מכריע מהו סדר ההתעצמות הנכון. החלטת הרמטכ"ל מובאת כהמלצה לאישור שר הביטחון, במעורבות משרד הביטחון ומנכ"ל המשרד, ואחר כך לראש הממשלה ולקבינט.

עיוות של תהליך קבלת ההחלטות יצר, לכאורה, במקרה שלפנינו הקצאת משאבים לא נכונה, שפוגעת בהתעצמות צה"ל. בנוסף, ראש הממשלה הקודם החליט, ללא התייעצות, לאפשר לגרמניה למכור צוללות מתקדמות מאוד למצרים. זו אמנם חתומה על הסכם שלום שהינו נכס אסטרטגי, אולם מנגד היא הייתה עלולה להיחשף לאיום פנימי שייתכן שהיה משנה את פניה ממדינה ידידותית למדינה עוינת. תחזית זו התממשה כשהאחים המוסלמים נטלו את רסן השלטון. למרבה המזל נשיא מצרים הנוכחי גרע את ההתפתחות הזאת.

בשני המקרים המודיעין שלנו לא הצליח להעריך את ההתפתחויות האסטרטגיות. מכאן שיש להתמקד בבניית יכולות אמיתיות ולא לאפשר התעצמות של מדינות שבעידן הנוכחי הן ביחסי שלום איתנו, אבל עלולות להתהפך כחלק מהנעשה במזרח התיכון.

ראש הממשלה הקודם חזר על אותו דפוס של מחרל, בהיתר שנתן לארה"ב באופן אישי ובלעדי, תוך שהוא מכחיש זאת, למכור מטוסי אף-35 לנסיכויות המפרץ. בכך נוצרה פגיעה במאזני כוחות הדרים, תוך תהליך קבלת החלטות שגוי.

לכן חיוני ביותר שהממשלה תמנה ועדת חקירה ממלכתית, אשר לה סמכויות נרחבות ועצמאות מוחלטת לבחון את האירועים, ולוודא שבעתיד, התעצמות צה"ל תהיה אך ורק על פי תהליך סדור, אשר משקלל את האיזמים ואת המענה אליהם. זהו צו השעה.